

UJ KELET

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Romániában	
Egész évre	620
Félévre	320
Negyedévre	170
Egy hónapra	60
Egy szám ára, pályaudvaron és vidéken is, 3 lej	
Bukarestben	3.50
Csehszlovákiában	
Egy hónapra	20 ck
Egy szám	1.20 ck

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓ-HIVATAL ÉS NYOMDA
Cluj, Kolozsvár, St. Barón L. Pop (Brassai-utca) 10.

Telefon: Szerkesztőség és kiadóhivatal — 977
Zs. N. Sz. — 558

A kéziratok kizárólag a szerkesztőségnek címzendők. Kéziratokat nem adunk vissza

Cluj-Kolozsvár — VI. évfolyam, 138. szám

Igazgató: SZÉKELY BÉLA

5683. Ab 25. — 1923. augusztus 7. Kedd

A márka koporsójánál

Németország a fantasztikumok országa. A hatvanmillió népi arányok szédületében él. A világtörténelem nem tud olyan gazdasági elszegényedésről, Európa még nem ért meg olyan pusztulást, amilyen most Németországon végigsper. A devalválódás ciklonja pusztítja az ország verejtékes munkával megszerzett értékeit. A márka elértéktelenedésében elérkezett a végső határig. A fantázia el sem tudja képzelni, mi következhet utána. Az osztrák korona, a lengyel márka megmutatták az érték-mérő pénznek igazi képét, a szovjetrubel a pénz elzúllásának ironiája, a márka, amely egy hatalmas földterület gazdasági értékeinek mértéke volt, gyors elmulásával rombadönti az értékek kicserelésének rendjét.

Tul van a képzelten az, ami ma Németországban történik. A nyomor, ami percerőperere növekszik, mert az árak hatalmas emelkedésével nem tudnak lépést tartani, nemcsak az indexszámokon alakuló bérek és fizetések, hanem a bankgyár sem, amely pedig Németországnak talán a legnagyobb üzeme. A nyomoró képet alkotni nem lehet. A nyomor mindent egyformán. Németországban azonban méreteiben és pusztításában felette áll mindennek. Az emberek a háború óta megszokták, életszükségleteik drágulásával csökkentik szükségleteik számát, fapasztják a kalória-mennyiséget, amely életük fenntartásához szükséges. Lassan elfogyakoznak a kultúrzsükségletek, megszűnnek a kulturigények, elkopik a ruha és szűkebbre szorul a napi élelemadag. Németországban a szükségleteknek ez az elfogyakozása gyorsabb tempójú, veszedelmesen közeleg a vég, az éhségnek az a foka, mely csak az esztelen rombolásban keres menedéket. A képzet ennél az utolsó etapnál áll megremülten. Mert mi következik akkor, ha az éhség fellázad, mint fellázadt Franciaországban a nagy forradalomban és lázadásával évtizedekre magával rántotta egész Európát? Mi történik akkor? El lehet-e határolni az éhséget, a nyomort, a forradalmat, meg lehet-e állítani az országhatáron, nem terjed-e át a szomszédokra, hogy a háború csapását csapással tetézzé be.

Németországban nincsen burgonya, nincsen zsir, nincsen kenyér és nincsen tüzelőfa. Burgonyából Németországban terem annyi, amennyi az ország ellátására szükséges. De a szerencsétlenséggel együtt jár, hogy nem lehet olyan gazdaságosan gazdálkodni, ahogyan kellene. A burgonya nem érhet meg a földben, mert előlegezni kell belőle már a termés előtt, kiveszik a földből, mielőtt megérett volna, fogyasztják már akkor, amikor még az előző termésből kellene ellátni a szükségletet. Németországnak legfontosabb táplálkozási cikke a burgonya, fontosabb a kenyérnél. Mert ki tudja megfizetni a kenyeret, amelyet külföldről kell behozni, érte valutát kell adni? Ma 82 ezer márkába kerül egy kilo kenyér. Hol van az az indexszám, ami ezzel az árral lépést tudna tartani. A németországi kenyér dollárparitásra átszámítva a legdrágább az egész világon. A legszegényebb nép a legdrágább kenyeret eszi! Egy húsz márkás aranyért több mint ötmillió papírmárkát fizetnek, egyetlen dollárért több mint egymilliót. A berkocsi taksája százezerszerese a béke-taksának. De ez csak a ma képe. Holnap talán a dupláját fogják mutatni a számok és mi következnek holnapután?

Segíthet-e a márka ilyen elzúllásán a német kormány dollárkölcson-terve? Segíthet-e a Ruhr-megszállás megszüntetése, segíthet-e nemzetközi kölcsön, kormányválság, jöhet-e egy

uj Rathenau, hogy felépítse újból a romokból az összeomlott márkát? A márkát feltámasztani nem lehet többé, hiába vennék le a szemfedeleit róla, hiába emelnék ki a koporsóból. A márka elesett feltámaszthatatlanul ebben az új háborúban, amelyben valuták, devizák, tőzsdék, jegyzékek küzdenek egymással. A harcban elesett a márka és vele a sirba készülődik egy

hatvanmillió népi, amely hiába dolgozik izma szakadtáig, hiába feszíti meg minden erejét, halálra van szánva, el kell hullania, mert a számoknak ebben a fantasztikus új háborúban feltámaszthatatlanul elesett a márka. Vele vérzenek a többi pénzek is: a francia frank, a svájci frank. Megtörténhet, hogy a sirjába magával huzza őket is.

Országos tiltakozás gazdasági életünk megszorítása ellen

Követelik a szabadkereskedelem visszaállítását, a belső adósságok rendezését és a faj és felekezeti izgatások megszüntetését

(Kolozsvár, augusztus 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az ország gazdasági érdekképviselői vasárnap, a hó 5-én délután 4 órakor a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara székházában tanácskoztak az ország gazdasági életét súlyosan veszélyeztető kormányintézkedésekről és megtárgyalták azokat a lehetőségeket, amelyek a sérelmek orvoslását eredményezhetnék.

A kongresszust Negrutiu, a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara elnöke nyitotta meg. Köszöntötte Erdély, Bánság és a regát képviselőit, örömet fejezve ki azért, hogy immár az egész ország kereskedő és iparos világa megérti és megérzi az egység szükségét. Felolvasta néhány regati város kereskedő- és ipartestületének üdvözlő táviratát.

A megnyitó után dr. Oláh Béla, a nagyváradi kamara titkára az új spekulációs törvénnyel való állásfoglalását fejtette ki. Határozati javaslatot terjesztett a nagygyűlés elé, amelyben követeli a spekulatív törvény azonnali hatályon kívül helyezését, követeli a szabadkereskedelem intézményesen biztosított visszaállítását, a bel- és külkereskedelmi relációk rendezését és a permisszrendszer megszüntetését. Fontosnak tartja a kereskedelmi könyvek és a levelezés régi jogaiba való visszahelyezését és a bizonyító erejűnek a bíróság előtt való fentartását. Amennyiben ezek a követelések az adott viszonyok között teljesíthetők nem lennének, mint minimumot kéri, hogy a mostani uszatorvény helyett olyan újat alkosson a törvényhozás, amely a maximálást oszakis kimondottan elsőrendű fogyasztási cikkekre szorítja. Az árak megállapításánál pedig a kereskedelem és ipar törvényes képviselőit feltétlenül hallgatassék meg. A mai ellenőrzési rendszer eltörlését követeli, főleg pedig, hogy árdragítási ügyben csak bírói személyek működhessenek közre és árdragítási ügyek csak a sértett magánfél feljelentésére tehetők folyamatba. A kivételes bíróság megszüntetendő.

Bürger Albert (a marosvásárhelyi kamara elnöke): A maximális helyzeteket teremtett, amelyeket egy konsolidált országban tiszta képtelenség eltűnni. Nyilvánvaló, hogy ennek éle a tisztességes kereskedelem ellen irányul, azonban más eredménye nem lehet, mint a zugkereskedelem kiterjesztése és felburjánzása.

Dr. Tandler (a brassói kamara titkára) bejelenté, hogy Brassóban június 26-án a gyári, mezőgazdasági és kisipari érdekeltségek részvételével megtartott gyűlésen ezerhatvan tiltakoztak legelősebben a mai rendszer ellen.

Jonescu (Konstanca) a kereskedőellenes törvényalkotásokról beszélt és kifejtette, hogy a konstancai kereskedelmi és iparkamara az elsők között volt, akik a kormányt felvilágosították a törvény életbe léptetésének súlyos következményeire és a törvény végrehajtási utasításának megjelenése előtt memorandumba foglalták a kereskedők és iparosok sérelmeit és azt Sasu miniszterhez felterjesztették. Fájdalom, nem sok fogamatja volt ennek a lépésnek, amiben bizonyára az ország kereskedőinek és iparosainak megelégedettségétől

Andrescu (Focsani) elismerte, hogy az állam tisztviselőinek rossz a helyzete, de azért nem indokolt, hogy a kormány a bünbakot éppen a kereskedőkben és iparosokban keresse. Nem járja, hogy éppen mi fizessük meg az eltört fazekat. Franciaországban, ahol halálbüntetéssel sújtották az uszort a háború alatt, ma már mindenféle a szabadkereskedelem útját nyitották meg. Hibáztatja a kereskedők és iparosok nemtörődömségét, különösen, hogy az összetartást és egység fontosságát csak az utolsó percben ismerték fel. Javasolja a kormány részére a luxus korlátozását, a kereskedőknek pedig azt a tanácsot adja, hogy össze egy sokezer tagu küldöttség járuljon a parlament elé és ne menjen el onnan, amíg a sérelmeket nem orvosolják.

Osvada Vasílie kimutatja, hogy uszora csak ott virul, ahol a szabadkereskedelem fejlődése elé gátat emelnek. Oláh Béla javaslatát elfogadják. Az adókörovások szigorúsága ellen dr. Kiss Béla és August Corbu előterjesztését olvassák fel. Követelik:

1. Az eddigi adókvetések megsemmisítendőek. A kormány utasítsa közegeit, hogy a beadott felebbezések ne tárgyalassanak.
2. A hiteles könyvek minden hatósági eljárás során vétesenek figyelembe.
3. Az adókvetéseknel a szakemberek feltétel nélkül hallgattassanak meg.
4. A felebbező- és kivetőbizottságok kincstári képviselői ne lehessenek egyazon hatósági személyek.
5. A kereskedők sérelmeinek orvoslása nem tür halogatást.
6. A kereskedők és iparosok követeléseit memorandumba foglalva Bukarestben, illetékes helyen előterjesztendőek. Ha a kormány nem orvosolja a bajokat, az iparkamarák a gazdasági élet zavartalan menetéért nem vállalnak felelősséget.

A javaslatot vita nélkül eltagadják. A községi pótdadók kivétele tárgyat dr. Bereozky Ernő és Caciula Miklós, a kolozsvári kamara titkárai terjesztik elő. Az előterjesztés kifogásolja, hogy a kamarákat nem hallgatták meg a törvény megalkotása előtt. A kongresszus követeli, hogy a városok kiadásait a bukaresti központi községi alapból és a városokat megillető pótdadókból fedezzék.

Schwartz Jakab általános figyelem közepette olvassa fel az általa felállított követelések pontozatait, amelyeknek szövege a következő:

1. A folyton fokozódó drágaság megszüntetése érdekében kérjük: a kereskedőinket és iparosainkat megalázni és megbélyegezni szándékolt uszatorvény helyébe a szabadkereskedelem visszaállítását.
2. A bankár- és a pénzsorsa megszüntetését.
3. A CFR. határidőre való szállítás kötelezettségének kimondását.
4. A monopolszerű camionage-rendszer eltörlését.

Kereskedelmi és ipari nyomtatványokat körleveleket cégkártyát levélpapírost számlát

legolcsóbb árban feltűnően elegáns kivitelben készíti a Kadima nyomda Rt.

Börgyár

különlegesség

1428

enőtt kaphatók!

Juk,

blakkal 2 négyzetméterly más gyártmányuval

edőse Clu

Line

TÁRSASÁG

ewyork

en hónapban. az amerikai) szükséges. hajójáratok

Palesztina) között.

elvilágosításokat nyújt. gyel szolgál a

S. A. R.

OMOEDIA

524 n.

5. Az állam által monopolizált cikkek értékben való árusítását.
6. Az adók arányos osztály, foglalkozás és jövedelem szerinti igazságos elosztását.
7. Az ország konszolidációja és megillető hitelének visszaállítása érdekében kérjük belföldi adósságainak haladéktalan rendezését.
8. Választói jogunknak faj, felekezeti és párt-állásra való tekintet nélküli visszaadását.
9. A városok autonómiájának visszaállítását.
10. A faj és felekezeti igazságok megszüntetését.

11. Az ország érdekét szíven viselő minden nyelvű sajtó hathatós támogatását.

12. Az állam, a közigazgatás és az állam intézményei szolgálatában álló tisztviselők becenevelés megelhetést biztosító javadalmazását.

Szónok rámutat a sajtó szerepének fontosságára és kívánatosnak tartja, hogy a kongresszus intenzíven foglalkozzék a sérelmek orvoslásával.

Szappanos (Temesvár) a temesvári iparosság nevében jelenti be a kamarák akciójához vált csatlakozását.

Tankóczy Gyula (Szatmár): Minthogy nincs garancia arra, vajjon a miniszterek ajtót nem zárják-e be követeléseink elöl, kívánatos, hogy a kongresszus határozzon arra az esetre, ha nem nyerünk orvoslást.

Az idegen vagyonok felszámolásáról szóló törvény tárgyalása során V. Vlaicu, a Solidaritatea titkára és Balázs Gyula kereskedelmi kamarai titkár kívánatosnak tartják, hogy a törvény végrehajtási utasításának megalkotása előtt a kormány hallgassa meg a kereskedelmi kamarákat és hogy a véleményezéssel a kolozsvári kamara bizassék meg. Vlaicu kikelt az erdélyi sajtó ellen, amely az idegen vagyonok „elkobzásáról” szokott megemlékezni, holott csak „likvidálásról” van szó.

Simionescu pénzügyi vezérfelügyelő kéri, hogy Schwartz Jakab vonja vissza tizenkét pontból álló követeléseit.

Schwartz Jakab okszertlen kifejté, hogy a törvény szigorja miatt olyan helyzet állott elő, mely nem engedi, hogy most huzzák-halasszák az orvoslás ügyét. Pontozatait nem vonja vissza. Követeléseit nem politikai természetűek, mert ha városi autonómiát is követel, azt is gazdasági okokból teszi.

Réthy Károly a börténkésszövetkezet, továbbá a mézárások és bentések csatlakozását jelenti be, míg Andrásovszky Danó a kolozsvári ipartestületek csatlakozását.

Oláh Béla indítványozza, hogy a külkereskedelmi szerződések és viszonylatok tájékoztatására a kormány szervezzen megfelelő hivatalt.

Romanovici a Sfatul nevében biztosítja a kongresszust, hogy minden mozgalmat, amely a kereskedelmet elősegíti, támogatni fog.

Negrutiu elnök megköszöni a sajtó támogatását és háláját fejezi ki Simionescu vezérfelügyelő megjelenéséért. Ezzel a kongresszus végetért.

A nyomorultak

Leszállított
árak!

BLATT

Leszállított
árak!

HARISNYA,
KEZTYŰ ÉS
KÖTÖTTARU
KÜLÖN-
LEGESSÉGEK
EREDETI
GYÁRI ÁRBAN
ÁRUSÍTAT-
NAK

KÖTÖTT-
SZÓVOTT
ÁRUHAZA
Leszállított
CLUJ
KOLOZSVAR
FÖTÉR 13.
SZÁM
ALATT

Állami tisztviselőknek külön engedmény!

Óránként emelkedik Németországban a drágaság

Egy kiló kenyér: 82.000 márka. A lapok árát napról-napra állapítják meg. A nyomdák ontják a bankjegyet. A kormány aranykölcsönt bocsát ki

(Berlin, augusztus 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) A drágaság katasztrófális méretekben emelkedik. Az árak úgy felzúzódtak, hogy már majdnem elérték a szédületes orosz szovjet-árakat. A kenyér kilója nyolcvankétezer márkára szökött. Az egyfogatu kocsi díja az eddigi tarifa százszorosára, az autotaxiké az eddigi viteldíj százötvenszorosára emelkedett.

Egy huszmárkás arany ma már ötmillió-negyvenhatezer papírmárkára, egy dollár pedig egymilliószázezer papírmárkára kerül.

A papírpénz annak ellenére, hogy óriási mennyiségben van forgalomban, a horribilis árak mellett kevésnek bizonyul. A bankjegynyomdák, noha éjjel-nappal dolgoznak, képtelenek az óráról-órára fokozódó szükségletet kielégíteni.

A lakosság bizalma a márka vásárló erejében minimálisra csökkent. Ezért a kormány elhatározta, hogy

aranykölcsönt bocsát ki, hogy mégis legyen az országban valami olyan érték-mérő, amelyre az árhullámzások közepette is támaszkodni lehessen.

Bombát dobtak egy francia őrségre

Egy német diák a merénylő. Többeket súlyosan megsebesített. A ruhr-vidéki munkások nem adják fel a passzív ellenállást

(London, aug. 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ideérkezett Havas-jelentés szerint Stahlhofenben a megszállt területek egyik városkájában őrségváltáskor bombát dobtak a francia katonákra. A merénylet következtében

két katona, egy asszony és egy gyermek súlyosan megsebesült.

A merényletet egy német diák követte el, aki, miután a bombát eldobta, menekülni próbált. Az őrségnek azok a tagjai, akiket a gránátzilánkok nem sebesítettek meg, utánvetették magukat és hosszú hajszá után elfogták. Megmotozásukor gránátalkatrészeket találtak zsebeiben, amelyekkel

ujabb merényleteket akart elkövetni. A merénylet híre a megszálló csapatok között nagy felháborodást keltett. A düszszeldorfi parancsnokság az ostromállapotot meg-

Horthy szökevényei a román bíróság előtt

(Kolozsvár, augusztus 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári törvényszék büntetőtanácsa elé még mindig igen sűrűn kerülnek utlevélkihágással vádlottak. Az idevonatkozó törvény szigorú paragrafusai nem ismernek felmentő körülményt az utlevél nélküli határátlépések ügyében, a büntető törvénykönyv szakaszai a legminimálisabb büntetést egy hónapban állapítják meg.

A határt utlevél nélkül átlépők legnagyobb részét családi ügyeinek sürgős elintézése kényszeríti a határnak jogtalan átlépésére, másik része a jogtalan határátlépőknek a Horthy hadsereg szökevényeiből toborzódik össze, akik a legkülönbözőbb okok miatt mondanak előre be nem jelentett bucsút Horthy hadseregének. Az illetékes törvényszékek, ha a vizsgálat során a vádlottak jóhiszeműsége kétségtelenül bebizonyul, a legminimálisabb büntetést szabják ki, a vádlottakat pedig szabadlábra való helyezésük után a közbiztonsági hivatalnak adják át, amely vagy tartózkodási engedélyt ad a vádlottnak, vagy pedig, ha megbízhatatlannak ítéli, kiutasítja az ország területéről.

A kolozsvári törvényszék büntetőtanácsa mai ülésén hét jogtalan határátlépés ügyét tárgyalta. Az egyik vádlott Balázs Gyula, intelligens arcu fiatal diákgyerek, aki június hó folyamán Halmi-nál utlevél nélkül lépte át a román határt. Balázs Gyula Bohatit elnök kérdéseire elmondja, hogy huszéves, havanna-vegyi születésű, zsidó vallású, budapesti gimnáziumi tanuló. A Károly-pucos idejében akaratan kívül besorozták a Horthy-hadseregbe, ahol két és fél évig szolgált. Ezalatt a két és fél év alatt

A kormány a dollárt vette az új kölcsön alapjául, még pedig olyképen, hogy táblázatot állított fel a kibocsátandó márkaérték és a hozzáviszonyított dollárparitás között. A kölcsön így különböző részekből áll. Alapszámjai: 4.20 = 1 dollárral, 8.40 márka = 2 dollárral, 21 márka = 5 dollárral, 42 márka = 10 dollárral és így tovább. A kölcsönt Németország összes bankjai és iparvállalatai garantálják. A kölcsön jegyzése augusztus 15-én kezdődik.

A kormány reméli, hogy az így bevezetendő új érték-mérő meg fogja nyugtatni a lakosságot, amely a dollár = márka jegyekkel olyan fizetőszközhöz jut, ami mégis képvisel valamelyes stabil értéket.

Berlin, aug. 6. A lapok kiadói elhatározták, hogy

a lapárakat napról-napra állapítják meg és az előfizetéseket csak mint előleget fogadják el.

Berlin, aug. 6. Ebert köztársasági elnök a devizakereskedelmet korlátozó rendeletet fel-függesztette.

szigorította.

Ujabb ruhr-vidéki jelentések szerint az ottani német szakszervezetek elhatározták, hogy

a passzív ellenállást semmiesetre nem adják fel,

még abban az esetben sem, ha Anglia közbelépne. A ruhr-vidéki német vasutasok kijelentették, hogy a belga-francia igazgatás alatt lévő vonatokon nem teljesítenek szolgálatot még akkor sem, ha a német kormány erre parancsot adna. A vasutasok azt hangoztatják, nem tudnának börtönben sínylődni társaik szemébe nézni,

ha a passzív ellenállást kielégítő garanciák nélkül feladnák. A ruhr-vidéki munkásság hőies viselkedése egész Németországban óriási lelkesedésre talált.

zsidó vallása miatt hetente egyszer megverték.

Ez év júniusában, mikor már nem bírta tovább a hetente rendszeresen kijáró verés-porción, átszökött Csehszlovákiába, ahol a legnagyobb nyomorúságban töltött el három napot. Tekintettel arra, hogy Romániában rokonai élnek, eladta ruháit és az azon kapott pénzen Romániába szökött. A halmi határrendőrség letartóztatta és a kolozsvári ügyészségre szállította, ahol július hó 17-ike óta letartóztatásban van.

A törvényszék tanácsa rövid vita után Balázs Gyulát utlevélkihágáson mondta ki bűnösnek és ezért

egyhavi börtönre ítélte,

amely büntetést a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vették. Balázs Gyulát ezután az állambiztonsági hivatalhoz szállították át, amely dönteni fog további sorsa felett.

Ugyancsak mai ülésén tárgyalta a törvényszék büntetőtanácsa Pap Vid Viktor határátlépési ügyét, aki június hó ötödikén Biharfüreden utlevél nélkül lépte át a határt. Pap Vid Viktor beigazolta, hogy szilágymegyei születésű és illetőségű. A megszálláskor Budapesten rekedt, ahol katonai szolgálatot teljesített. Az elmúlt évben utlevéllel hazajött, román állampolgárságot folytatott és katonai szolgálatra is jelentkezett. Régi katonai rangjának elismeretése miatt szüksége volt budapesti katonai iratára, amelyekért Budapestre utazott. Budapesten a pénz elfogyott és sürgősen haza kellett jönnie, így utlevél nélkül szökött át a határon. A törvényszék büntetőtanácsa őt is egyhavi börtönre ítélte és büntetését a vizsgálati fogsággal szintén kitöltöttnek vette.

a
Szokolov

(Karlsb...
sitójától.) Az
uj jelleget ö
teken kék-fel
üzletek kira
Union Bank
az idegennye
nyomó a h
Schützenhaus
fehér zászló
a nagy munk
nek munkája
dődött.

A kongr
fön délelött
kezett meg,
mondja, a
vasárnap dél

A N

A kongr
jelentősegu ko
Nemzeti Alap
melynek esem
aki keserűen p
vezetben a
szorítják. A N
togialkozik és
nek városi telk
A Nemzeti Ala
függetlennek k
Kerren Hajjesz

A Mi

A Hotel
világkongressz
kairói forábbi
a kongresszus
erdekes panasz
szidok tartják
nem elegendő,
misszionarusok

Fischman
nyokról referál
kás a Mizrach

Pick prote
és Herbert Sam
meleg a viszony
angol hivataln
londoni kormán
lenül érintette
alliance eszmeje
angol kormány

köti meg a be
nem lehet az or
tetést vonni, me
lehetetlen állapo
egyedül a szem
faktor. Nem a
kisszamu bevár
kormány. Kove
szabadságot.

Az

A mizrach
vaslatokkal is
nyege a követk

1. A pale
ehelyett a megv
tagja menjen le
vetég képviselő
szervezzen mag

2. A kong
tagu tanácsot, a
a Jewish Agenc
másik részt has
organizációk ad
egy, a cionista
tanácskozásán.
nista tagjai a
lelősséggel.

A Mizrach
kisebtség ellen
szemben egy át
egybehívása mel
even belül össze
egybehívását, az
be nem cionist

Megnyílt a karlsbadi világkongresszus

Szokolov az elnök. A Mizrahi az amerikai javaslatok ellen foglalt állást. 260 delegátus vesz részt a kongresszuson

(Karlsbad, augusztus 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az internacionális Karlsbad pár hétre új jellegűt öltött: zsidó várossá lett. Az épületeken kék-fehér zászlókat lenget a szél, az üzletek kirakataiban kék-fehér díszítés. Az Union Bank is kék-fehér öltözött. Az utcákon az idegennyelvek egyvelegeiben szinte túlnyomó a héber. A kongresszus központja a Schützenhaus, amelynek négy sarkán kék-fehér zászló hirdeti, hogy onnan irányítják a nagy munkát. Itt van a Kongresszusbüro, amelynek munkája már hetekkel ezelőtt megkezdődött.

A kongresszus hivatalos megnyitása hétfőn délelőtt megy végbe. Előbb Szokolov érkezett meg, aki a kongresszus elnöke lesz és emondja a megnyitó beszédet. Weizmann vasárnap délután érkezett Karlsbadba.

A Nemzeti Alap tanácskozása

A kongresszus elomunkálatait több nagyjelentőségű konferencia előzte meg. Szerda óta a Nemzeti Alap tartja általános konferenciáját, melynek eseménye Ussiskin nagy beszéde volt, aki keserűen panaszkodott, hogy a cionista szervezetben a Nemzeti Alap munkáját hátréba szorítják. A Nemzeti Alap csak földvásárlásokkal foglalkozik és pedig azt követelte, hogy ne vegyék el a városi telkeket, csak mezőgazdasági birtokokat. A Nemzeti Alap gyűjtőszervezetének is teljesen függetlennek kell lennie. A Schützen-Hausban a Ksiner Haggiszód állította ki diagramjait.

A Mizrahi világkongresszusa

A Hotel Sanssoucióban a Mizrahi tartja világkongresszusát, Meyr palesztinai és Arbuchsier kairói torabbi részvételével. Bródy prágai főbbi a kongresszus elnöke. Az iskolareferátumnak egyik érdekes panaszja, hogy bár a legtöbb iskolát a zsidók tartják menn Palesztinában, ezek száma nem elegendő, úgyhogy a zsidó gyerekek egyrésze misszionáriusok iskoláiba kényszerül.

Fischmann jeruzsálemi rabbi a munkaviszonyokról referál és közli, hogy sokezer zsidó munkás a Mizrahi Hazair szervezetében tömörül.

Pick professzor ramutat arra, hogy a Mizrahi és Herbert Samuel kormányzó között különösen melez a viszony. Sajnos azonban, **alacsonyabb angol hivatalnokok nem követik mindenben a londoni kormány intencióit.** Különösen kellemetlenül érintette a palesztinai zsidóságot a pánaraballiance eszmeje. A jaffai véres események óta az angol kormány lehetetlen kényszerintézkedésekkel köti meg a bevándorlást. A munkanélküliségről nem lehet az ország telvevé képességére következtetést vonni, mert a mostani kormányzati rendszer lehetetlen állapotokat teremtett, míg Palesztinában egyedül a személyi alkalmasság lehet irányadó faktor. **Nem a zsidóság a hibás, az aránylag kisszámú bevándorlás miatt, hanem az angol kormány. Követelni kell a teljes bevándorlási szabadságot.**

Az amerikai javaslatok ellen

A mizrahi kongresszus az amerikai javaslatokkal is foglalkozott. E javaslatok lényege a következő:

1. A palesztinai exekutívét oszlassák fel, ehelyett a megválasztandó nagy exekutive egyik tagja menjen le Palesztinába, mint a világszövetség képviselője és a palesztinai zsidóságból szervezzen magának tanácsot.

2. A kongresszus válasszon egy öt-hét tagú tanácsot, akik az akció-bizottsággal együtt a Jewish Agency cionista tagjai legyenek. A másik részt hasonló számban azok a cionista organizációk adnak, melyek részt vennének egy, a cionista világszövetség által összehívott tanácskozáson. Az így alakított Council cionista tagjai a kongresszusnak tartoznának felelősséggel.

A Mizrahi kongresszus, bár igen erős kísértés ellen, a javaslatokat elvetette és ezzel szemben egy általános zsidó világkongresszus egybenívása mellett foglalt állást, amelynek két éven belül össze kell ülnie. A világkongresszus egybenívását, azáltal, hogy a Jewish Agency-be nem cionista elemeket vonnának be, el-

odázni nem lehet. Így tehát a Mizrahi csoport elutasítja a zsidó képviselőt ilyen átszervezését és ezzel az amerikai álláspont ellen foglalt állást.

Kétszázhatvan delegátus

A világkongresszus előcsatározásai vasárnap délután folytak le. Az akcióbizottság igen éles lefolyású ülést tartott, amelyen a bizottság egyes tagjai olyan javaslatokkal álltak elő, melyek megakadályozzák, hogy a bizottságok zárt ajtók megett tárgyalhassanak sorsdöntő kérdésekben.

A Kongress-Gericht is befejezte ellenőrző munkáját, átvizsgálták az egyes országok választási jegyzőkönyveit és megállapították, hogy a kongresszusnak kétszázhatvan delegátusa van, akik tehát hivatalosan ötszázhuszezer sékelfizető szavazót képviselnek. Ezek közül a Mizrachihoz mintegy nyolcvan, a baloldali párthoz negyven delegátus tartozik. Az amerikai delegációnak tizenöt tagja van.

Az ünnepélyes megnyitásról lapunk holnapi számában számolunk be.

Tömegesen lépnek ki a vasutasok a CFR-től

Hosszu üzletvezető reméli, hogy a Szamosvölgyi és az Acsev volt alkalmazottait rövidesen inkadrálni fogják

(Kolozsvár, aug. 6. Az Uj Kelet tudósítójától)

Több mint félelvé, hogy a CFR. az erdélyi magánvasutakat állami kezelésbe vette, de a tényleges átvétel még nem történt meg s az erről szóló szerződéseket a főként külföldi érdekeltek nem írták alá. Ez a jogi bizonytalanság súlyos helyzetbe hozta az államosított vasutak személyzetét, amely két szék között a pad alá került. A február elsején történt átvétel előtt úgy a Szamosvölgyi, mint az Acsev vasutasai fizetésjavítás előtt voltak, de az államosítás miatt ez elmaradt. Ugyanakkor azonban a CFR. nem sorozta be őket a maga státusába, hanem a Szamosvölgyitől kapott kis fizetést adta csak az átvett személyzetnek. Így állott elő az a helyzet, hogy a CFR. szolgálatába került szamosvölgyiek csak félannyi fizetést kapnak ma is, mint a többi vasutasok.

Ez ellen az igazságtalanság ellen az érdekelte vasutasok számtalan memorandumban és deputációval kértek sürgős orvoslást. A bukaresti vezérigazgatóság azonban mindig azzal utasította el őket, hogy a Szamosvölgyi Vasutal még nem írta alá az egyezményt s így annak volt alkalmazottait nem tekintheti a CFR. tisztviselőinek. A két vasut közti egyezmény ratifikálása azonban sehogysem akar megtörténni s emiatt a valósággal nyomorgó volt szamosvölgyi vasutasok elhatározták, hogy radikális módon fogják ügyüket dűlőre vinni. Ertesülésünk szerint szeptember elsején nyolcvan Szamosvölgyi-vasutas kilép a CFR. szolgálatából és más életpályán próbát elhelyezkedni.

Ugyanez a helyzet a legnagyobb volt magánvasutnál, az Arad-ócsánánál, melynek átvett alkalmazottai szintén a régi fizetést kapják még, míg a társaságnál maradt személyzetnek most százötven százalékkal felemelték a fizetését. De más sérelmek is vannak az Acsev államosított vasutasainak, akik elhatározták, hogy megválnak a CFR-től. Már eddig is többen beadták a lemondásukat s amennyiben az inkadrálás sürgősen meg nem történik, testületileg kilépnek az állami szolgálatból.

Munkatársunk érdeklődésére Hosszu János kolozsvári üzletvezető a következőket mondotta a volt magánvasutaktól átvett személyzet ügyéről:

— Nekem is tudomásom van róla, hogy a volt Szamosvölgyi személyzete el akarja hagyni az állását. El kell ismernem, hogy a helyzetük valóban tarthatatlan. Azt, hogy az inkadrálásunk annyira késik, egyáltalán nem indokolhatja az átvételről szóló szerződés alá nem írása. Ez a kérdés teljesen független a volt Szamosvölgyinek a jogi helyzetétől. De ha

így is volna, az államnak szüksége van a képzett vasutasokra s azok számát állandóan szaporítani kellene. A vezérigazgatóságon mulik, hogy ezt a kérdést még nem intézték el, pedig én a Szamosvölgyiek minden akcióját támogattam.

— Most is Bukarestben tartózkodik a Szamosvölgyitől átvett személyzet küldöttsége. Az a meggyőződésem, hogy a Szamosvölgyi volt alkalmazottainak inkadrálása rövidesen, talán már a napokban megtörténik.

Jellinek Ferenc kirabolta az Emke-drogériát

Száztízezer lejt és fontos üzleti iratokat lopott el. Bűntársai is vannak a betörőkirálynak

(Kolozsvár, augusztus 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) Szenzációt keltő betörés foglalkoztatja most a kolozsvári rendőrséget. Jellinek Ferenc, a budapesti származású betörőkirály, aki az ügyesség fogházából való szökése után nemrég a szamosújvári „Mercur” hankot fosztotta ki, szombatról vasárnapra virradó éjjel betört a Fötér 32. szám alatti Emke-drogériába és száztízezer lejt rabolt el onnan. A fontos üzleti okmányok értékét, amiket Jellinek magával vitt, még nem lehetett megállapítani.

Barkóczy Sándor, a drogéria tulajdonosa elmondotta, hogy a betörést csak ma reggel fedezte fel, amikor az üzletet felnyitotta. Legnagyobb meglepetésére észrevette, hogy az üzlet házipénztára nyitva van s a benne hagyott háromezer lejt, valamint a drótröstélyos kazettából is hétezer lejt eltűnt. Mialatt a személyzet a rendőrséget értesítette, Barkóczy beiment a szomszédos szobába, ahol nagy rémületére a hatalmas Wertheim-szekrény ajtaját is nyitva találta. A kasszát teljesen kitosztották. Eltűnt belőle száz darab ötszázlejes, harminc darab ezerlejes s huszezer lejt értékű kisebb bankjegy, összesen százezer lejt.

A rendőri bizottság élén megjelent Chifor kapitánynak a tulajdonos elmondotta, hogy szombat este féltízkor zárt, de semmi gyanusát nem vett észre. Később eszébe jutott, hogy délelőtt a drogéria segédei nagyobb áruszállítmányt helyeztek el a pincebéli raktárban. A vizsgálat beigazolta Barkóczyt az a feltevését, hogy a betörő a beraktározás alatt nyitva maradt pincében rejtőzött el. A pince két tágasabb helyiségből áll, melyeket hatalmas vaskapu választ el egymástól, azonkívül egy sötét benyilóból, amelybe hónapok óta senkisémet tette be a lábát. Itt bujt el a tettes s hogy a tulajdonképeni pincébe juthasson, a bezárt és lelakatolt vaskapu alatt lyukat ásott ki, azon bujt át. Ez óriási fáradsággal járhatott, mert a betörő pihenőt tartott a ládából szerzett szalmacsomón. A benyilóban ételmaradékokat és egy kiürített rumosüveget találtak a detektívek. A földben maradt nyomokból a rendőrség megállapította, hogy a vaskapu alatti üreget baltaival vágták ki.

Az üreget át a betörő az utca felé eső pinceszobába jutott, amelyből csigalépcső vezet az üzlethelyiség mögötti laboratóriumba. A falon megtalálta a pincekulcsot, amellyel visszament és kinyitotta a pincét. Mielőtt munkához látott volna, alaposan kitanulmányozta, merre fogja a házat elhagyni. A pincéből, amelybe eddig be volt zárva, feljutott az Erdélyi Bank csigalépcsőjéhez, mely a kapu alá s onnan a Fötérre vezet. Azután visszament a drogériába s álkulccsal előbb a házipénztárt, majd a Wertheim-szekrényt rabolta ki. A pénzt és az értékes okmányokat zsákba gyömöszölte, becsukta maga után a vasajtót és a bank feljáróján át elhagyta az épületet.

Semlyén bankigazgató, aki szintén jelen volt a rendőri vizsgálatnál, elmondotta, hogy a betörés körülményei feltűnően hasonlítanak a szamosújvári Mercur-bankbeli kasszurához. A detektívek viszont arra is jól emlékeznek, hogy a Fenyő-féle ékszerüzletet is hasonló módon fosztották ki fényes nappal. Minthogy mind a két betörést Jellinek Ferenc követte el, kézenfekvő a rendőrségnek az a feltevése, hogy az Emke-drogériát is a hírhedt betörőkirály fosztotta ki, a helyzettel ismerős bűntársak segítségével. A nyomozást ezirányban vezették is be s mint értesülünk, a szamosújvári esetben nyomozó Perry Halai angol detektív lejön Kolozsvárra, hogy Jellinekét kézrekerítse.

Legelőcsőben
fest, tisztít az

UNIO
gőzmosógymár
Cluj, C. Reg. Ferd. 133

1888

Ha művészi kivitelű vasbutort
akár venni, ne sajnálja az utat

Marosvásárhelyre és tekintse meg a

SZÉKELY ÉS RÉTI
ERDÉLYRÉSZI BUTORGYÁR RÉSZV.-TÁRS. butortermelt
Asztalosok furniárszükségleteiket legelőcsőben itt szerezhetik be

Eredeti gyári árak! Eredeti gyári árak!

„HELIOS”
kötött-szövött árugyár lerakata
Cluj, Piața Unirii (Főtér) 7.

Óriási választék kötött és szövött árukban, harisnyák és keztyűkben!

NYILTTER

E rovatban közölték a szerkesztőség nem vállal felelősséget.

...
Ezuton hozom a nagyérdemű közönség szives tudomására, hogy az Eisenstädter & Co. cégből kiváltam és Calea Victoriei (volt Kossuth L.-u.) 2 szám alatt folyó hában Izrael & Co. név alatt eszörme nagyáruházat nyitok.
Kérem a nagyérdemű közönség becses pártfogását.

Tisztelettel
Izrael József

Készülődés az őszi belpolitikai offenzívára
Bomlás előtt a liberális párt. Az ellenzéki pártok műhelyében megindult a munka

(Bukarest, aug. 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) Megírta az Uj Kelet, hogy a fővárosi politikai pártok, kilépve nyári téletlenségükből, újra a politikai aktivitás terére léptek. Néhány nap óta a politikai klubokban újra megindult a sürgős-forgás és az ellenzéki pártok sereg-szemlét tartva és haditerveket szöve már most vetik meg az alapját az őszi nagy offenzívának, amelynek egyetlen célja a kormány megbuktatása és a kormányzóhatalom birtokba kerülése.

Szétzüllik a liberális párt

A liberális kormányt a bukaresti ellenzéki lapok jelentése szerint a kívülről jövő offenzíván kívül, belső offenzíva veszélye is fenyegeti. Az elégedetlenkedők tábora — jórészt a miniszteri tárcákhoz még nem jutott fiatalok csoportja — szétzüléssel fenyegeti a liberális pártot. Bratianu miniszterelnök Karlsbadba utazta előtt igen súlyos helyzet elé állította Constantinescu földművelésügyi minisztert, akit helyettesítésével és a krízis elintézésével bizott meg. A disszidensek ma már a párt többségét alkotják, ami könnyen érthető, hiszen több miniszterjelöltje van a pártnak, mint amennyi aktív minisztere.

A disszidensek most obstrukcióval akarják megtámadni az ősszel tárgyalás alá kerülő törvényjavaslatok légióját, hogy így tegyék lehetetlenné a kormány helyzetét. Vaitoianu, aki az első disszidens tagja volt a pártnak, ma már a disszidensek ellen foglal állást és a párt egységéért száll sikkra. Egyik vezető liberális politikus Vaitoianut Goethe „Zauberlehrling”-jéhez hasonlította maliciozusan, aki elszabadította a „disszidens szellemeket” és most nem tudja már visszaparancsolni őket...

A demokrata pártok megmozdulása

Míg a liberális pártot belső ellentétek

gyötrik, addig az ellenzéki pártok serényen készülnek a kormány elleni harcra. A harcban legelő az erdélyi nemzeti párt vezet, amely a közeljövőben sorozatos népgyűléseket készítel rendezni Erdélyben és Beszarábiában. Mindkét tartomány helyi szervezetei már is munkába léptek, hogy a nemzeti párt népgyűléseit mennél sikeresebbé tegyék. Beszarábia területén ezuttal bont először zászlót az erdélyi nemzeti párt és az eddigi jelek szerint Beszarábia lakossága szimpátiával várja a párt kiküldöttjeit. Ugyancsak serény munka folyik a parasztpártban is, amelynek vezeteli Erdély területén rendezendő népgyűlések munkáján fáradoznak. A parasztpárt eddig még nem eresz-tett gyökeret Erdélyben, mert a nemzeti párttal való fuziója esetén erre nem is lett volna szüksége. A fuzió meggyűlölése azonban új helyzetet teremtett és a parasztpárt most azon fáradozik, hogy Erdély paraszttömegeit megnyerje eszméinek. Ebbeli küzdelmében azonban nemcsak a liberális, de a nemzeti párttal is szembe fogja magát találni.

A kótkulacosos Averescu-párt

Az Averescu-párt terveit és céljait egyelőre zűrzavaros homály fedi. A mult parlamentti ciklusban a néppárt volt a parlament legokosabb és legvatosabb ellenzéki frakciója, amely lanyha köteleket tartott fenn a többi ellenzéki pártokkal, de titokban a kormánnyal való jóviszonyt ápolásáról sem feledkezett meg. A bukaresti ellenzéki lapok jelentései szerint Averescunak most is egyidejűleg tárgyalnak a liberális párttal és a Marghiloman-csoporttal, adott időben pedig Averescu a neki legjobban megfelelő megoldást fogja választani.

Egyébként az Averescu-párt is sorozatos népgyűlésekre készül, úgy hogy a következő hetekben izgalmas napjai lesznek az ország politikai életének.

Szabadonbocsátották a magyar vasutassztrájk vezetőit

Zavartalan a forgalom. A sztrájk iratalt áttették az ügyészséghez

(Budapest, augusztus 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) A MAV. igazgatósága ma hivatalosan közölte, hogy a szombatról-vasárnapra virradó éjszakán az államvasutak összes vonalain

a személy- és az áruforgalom megindult.

A debreceni hálózaton hétfőn veszik fel a korlátlan áruforgalmat. A vonatok vasárnap óta zavartalanul közlekednek. Valamennyi zsufoltan indul, mert a sztrájk alatt rengetegen maradtak le utazásaikról, akik most egymásután sietnek ügyeiket elintézésre, attól való felelősségükben, hogy a vasutassztrájk, abban az esetben, ha a letartóztatott bizalmi-térfiakat a törvényszék elítéli,

ismét kitör.

Tegnap este Andrejka kapitány, aki a rendőrség részéről a sztrájkgyűlést vezeti, magához hívta a mozdonyvezetők és fűtők szövetsége intézőbizottságának még ügizetbenlévő nyolc tagját és miután valamennyit kihallgatott, és jegyzőkönyvet vettetett fel vallomásukról, szabadon bocsátotta őket. A kihallgatás után Andrejka nyilatkozott az újságíróknak. A főkapitányság eszerint bebizonyítottak látja, hogy az intézőbizottság semmiképpen nem akarta rávenni a mozdonyvezetőket és fűtőket a sztrájk kimondására, sőt allenezte azt és amikor a mozdonyvezetők, közgyűlésükön, mégis elhatározták a sztrájkot, az intézőbizottság csak azért csatlakozott hozzájuk, mert elejét akarta venni a sztrájkolók esetleges megmondótlatlan cselekedeteinek.

Az eljárás az elbocsátott sztrájkvezetők ellen egyébként továbbtart. A rendőrség áttette az iratokat az ügyészséghez, ahol majd eldöntik folytatásuk-e az eljárást a sztrájkolók ellen, vagy sem.

A nyomorultak

„Versailleshez betű szerint ragaszkodjék!”

Páris, aug. 6. Poincaré nyilvánosságra hozta a francia kormány június 14-iki jegyzékét, amelyben felszólította Saintaulaire londoni francia követet, hárítsa el Anglia közvetítését. Egyben utasította, ragaszkodjék betűk szerint a versaillesi békéhez.

— Bűnügyi eljárást indítanak a nagyváradi sztrájkoló munkások ellen. Nagyváradi tudósítónk jelenté: Hétfőn délelőtt tizenegy órakor a Vasútonde és Gépgyárban kitört a sztrájk. A szerződés szerint ugyanis a mozdonyjavítások után a munkásnak is részese-dés jár s ennek elszámolása körül differenciák merültek fel. A vita során Wassner János bizalm embernek aff rja támadt a műszaki igazgatóval s emiatt kizárták. A gvár öt-száz munkása azonosította magát Wassnerrel és a munkavezetők felszólítására abbahagyták a munkát. Vasca Todor munkafelügyelő a Trançu Jasi-féle törvény negyedik szakasza alapján felhívta az ügyészséget, hogy indítson bűnügyi eljárást a Vasútonde munkásai ellen. A munkások ellen, a 11. te nap léptek sztrájkba békéltető tárgyalások nélkül, szintén bűnügyi eljárást indítanak.

TUNGSRAM A legjobb villanykörte Mindenütt kapható!

HI

Az Uj Kelet az egyete napilapja.
Az Uj Kelet cikkeinek jelölésével engedélyezett áruk: Egy telévre 320 lei.
Felelős szerkesztő: ...

Az ifjuság cionista
Jelenkezzenek ...
(Kolozsvár, au sítőjától.) Az idei ciára az eddigieknél adatok megoldása vé menyei új orientáció b n az erdélyi és b soggel várja azokat kozhatják az ország jövő gondokkal terh élet minden más me tikus, szertefolyó, eg ...
A konferencia megszilárdulást, eg bánsági és máramar ...
Az egész ors tesznek az auguszt választásokkal kapo így valóban a zsidó Itt írjuk meg, ho Kolozsvár, Dés és A való választásukat ejteni.
A zsidóság kö az ifjuság méltó mo egyeteme előtt az végzett és azt a le amely minden kultu me-nyilvánul.
Ezért az összes külföldi közös me állapítani az if miként repre a jövő nagy muna dig ezuton is felhívja az erde egyesületeket.
(Távirat: Cion, Clu haladéktalanul szeg Az ifjuság méltó fogja a konferencia ...
— Az Uj Ke Sziláyi Dezső u. pot érdeklő bárn ...
— Kampó ...
Bécsből jelentés: (kam öskeresztesek kongresszu-okat Sz bajor kam öskeresz viselni, mi a csel párt képviselerebeu képviselői és sz ná országi városok p lamentben kampós képvisel. — A bécsi rendőrség k von Parisani nevű azonban megszökött országra, ahol Bal ...
— Leégett ...
ből jelentik: C hires amerikai h Twain élete utol ...
— Szabadlá ...
A multben Szan csélen-ég ügyéb váltóort a rendő A beid zett tan Abrudán a soroz tul esett Fekete 83-as váltóort fe ...
— Széhas hasát. Munkácsi juhá z juhokat Kökönyes határ órában három m

Közgazdaság

A kamarai székház ünnepélyes visszafoglalása

(Kolozsvár, augusztus 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara székházának ünnepélyes visszafoglalása az elmúlt vasárnap délelőtt folyt le a kamara diszkógyűlésének keretében.

A gyűlést Negrutiu János, kamarai elnök nyitotta meg. Köszöntötte a nagyszámban megjelent kamarai tagokat. Biztató jelenséget lát abban, — ugymond — hogy a székházból a fegyverekkel operáló hadsereg kivonult és átadta helyét a kereskedelem alkotó munkájának. Indítványozza, hogy ebből az alkalomból a közgyűlés küldjön üdvözlő táviratot a kereskedelmi miniszternek.

Stoika József kamarai tag szintén örömmel állapítja meg a kamara székházának visszaadását, de szomorúan konstataálja, hogy a márványtábla, amely az épület előcsarnokában az alkotók neveit viselte, hiányzik. Indítványozza, hogy a márványtáblát a kamara vezetősége helyezze vissza.

Schwartz Jakab javasolja ezzel kapcsolatban, hogy a márványtáblát egyidejűleg román szöveggel is készítsék és örökítsék meg rajta Ferdinánd király nevét.

Caciula Miklós kamarai titkár most a székház birtokátvételével összefüggő hivatalos intézkedésekről számolt be. Jelentést tett az elmúlt év elnöki üléséről és ismertette az ügyforgalmat.

Farkas Mózes dr. tolmácsolta a munkaadók és nagyiparosok szövetségének üdvözlését és közölte, hogy noha a nagyiparosok és munkaadók nincsenek a kamarában megfelelő számban képviselve, mégis támogatják a kamarát minden közhasznú tevékenységben.

A felszólalás után a közgyűlés elfogadta a zárszámadást, megadta a költségvetést, foglalkozott az új spekulációs törvénnyel, az egyenesadók egységesítéséről szóló törvénnyel, a közszéni adópótlékokról szóló törvénnyel, követelte a forgalmi adóknak általánosságban való átváltoztatását, tiltakozott az ipari üzemeknek a kormánybiztosok által való ellenőrzése ellen, bejelentette a választott bíróságok megalakítását, valamint azt, hogy az év folyamán a kolozsvári iparosok és kereskedők karácsonyi vásárt tartsanak rendezni.

Utasok tíz kilogramig kivihetnek élelmiszereket. A vámhivatalokkal a pénzügyminisztérium közölte, hogy az utasok élelmiszereket az ország területéről csak pénzügyminiszteri engedéllyel vihetnek ki. Ha azonban az élelmiszer mennyisége a tíz kilogramon alól van, ez esetben a vámhivatali tónóke a törvényes illetékek mellett megengedheti az exportot, azonban minden egyes esetben jelentést kell tennie a minisztériumnak.

Ujra dolgozik a legfőbb iparügyi bizottság. A kereskedelmi és iparügyi minisztérium kebelében működő legfőbb iparügyi bizottság, amely nyári szünetét tartott, augusztus 7-én, kedden, újra megkezdte működését.

A celluloidlemez behozatali illetéke. A pénzügyminisztérium szakértőbizottsága a technobékaosztály utáztatára szolgáló celluloidlemezre a vámdíjzabás 135. tételét vonatkoztatja, vagyis 75 lej kilónként, luxusilleték nélkül.

Nem oldják fel a magánbányák zárt szénkészletét. Hosszu János CFR. igazgató munkatársunknak a magánbányák zárt szénkészleteinek feloldásáról a következőket mondotta: Az érdekeltek memorandumát pótlólag terjesztettem fel Bukarestbe már hónapokkal ezelőtt, de döntés nem történt. Mi természetesen most is létfoglaljuk a kitermelt szén nyolcvan százalékát, de így is alig tudjuk tedezni a szükségletet. A forgalom napról napra emelkedik, a fűtőanyag viszont egyre kevesebb, mert a termelés redukált üzemmél folyik. A lengyel szén nem jöhet számításba. Az a hatszáz kocsi, amit Lengyelországtól vett a CFR., a kolozsvári üzletvezetőségnek is csak tíz hónapra volna elegendő, mert hetvenezer tonna szénre van szükségünk évente. De méginkább azért késik a magánbányák feloldása, mert a lengyel szén sokkal drágább és a szállítása is sokkal többbe kerül, mint a hazai széné s így a vasut csakis belföldi bányák termelésére számíthat. Hosszu tüzletvezető egyébként ma délután harmincnap szabadságra utazott. Távollétében az üzletvezetőség ügyeit Stan helyettes kertületi igazgató vezeti.

A kolozsvári üzorszabírószék tárgyalásai. Megirtuk az Eisenstädter és Társa cég üzorszabírószékét. Ezt oda kell módosítanunk, hogy a kereskedő a hatósági személyektől igazolást kért, amit ezek tagadtak meg, hogy a törvény szerint mindenkinek meg kell mutatni az üzleti számlákat. A büntetés mértéke egyébként nem tíz, hanem egyezer lej volt.

A mai valutapiac

A lej és a francia frank ingadozásai A magyar korona javulása. Tovább javul a svájci frank

(Kolozsvár, augusztus 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) A lej a mai párisi nyitásmál a legutóbbi 865-ös árfolyamról 860-ra gyengült. Ez azonban nem tekinthető árfolyamvesztésnek, mert a francia frank az utóbbi két nap javulást mutat zürichben. A zürichi tőzsde a nyitásmál nem jelezte a lej árfolyamát, a zárlatnál azonban a legutóbbi 277.40-es árfolyamról 280-ra szilárdult. A bukaresti tőzsde változatlanul szilárd a nyugati valuták jegyzésével. A helyi pénzpiac azonban sokkal optimistikusabb a lej árfolyamával szemben. Míg a font sterling Bukarestben 926, a svájci frank 36.50, a helyi pénzpiac font sterlinget 920-ért, svájci frankot 36.10-ért lehetett kapni.

A francia frank a mai zürichi nyitásmál a szombati 32.27 1/2-es árfolyamról 32.45-re javult. A zárlatnál azonban ismét visszaesett 32.27 1/2-re. A francia frank ingadozása a belföldi pénzpiac bizonnyalanságot okozott.

A magyar korona a mai zürichi tőzsdén a legutóbbi 3 1/4-es árfolyamról 3 1/2-re javult. A belföldi pénzpiac teljes mértékben eszkomptálta a korona javulását. A mai forgalomban egy lejért 140-150 belföldi és 90-100 külföldi magyar koronát fizettek. A svájci frank javulása tovább tart. A mai zürichi tőzsdén a font és a dollár ismét gyengült.

Irányzat: Lejben és francia frankban ingadozás. Magyar koronában szilárdulás.

Augusztus 6-án 100 lejért fizettek Kolozsvárt 9000-10000 külf. magyar koronát, 14000-15000 belf. magyar koronát, 8.56-8.57 francia frankot, 2.78-2.79 svájci frankot, 0.48 3/4-0.49 1/4 dollárt, 1152-1153 olasz lírát, 530000-535000 német márkát, 35100-35300 osztrák koronát, 1678-1679 cseh koronát, 0.1070-0.1075 font sterlinget.

Valutapiac augusztus 5-én:

Bukarest. Devizák: Páris 1165, London 926, Newyork 203, Róma 876, Zürich 3640, Prága 59.7 Bécs 28.75, Budapest 120, Berlin 190.

Bukarest. Valuták: Napoleon 730-740, márka 2.50-3.25, leva 170-175, török lira 115-120, font sterling 915-920, francia frank 1200-1220, svájci frank 37-38, lira 850-870, drachma 350-400, dinár 215-220, dollár 208-209, lengyel marka 11-11 1/4, osztrák korona 29-29 1/2, magyar korona 80-90, cseh korona 600-605.

Zürich. Nyitás-Zárlat: Berlin 4.50-4.50, Newyork 557.50-557 1/2, London 2548-2548, Páris 3245-3227 1/2, Milano 2417 1/2-2417 1/2, Prága 1635.00-1635.00, Budapest 350-350, Belgrád 595-595, Bukarest 277 1/2-280, Varsó 23-23, Bécs 78.25-78.25, Bécs lebélyezett —.

Páris. Nyitás: London 7860, Newyork 1718 1/2, Berlin 15, Róma 7480, Prága 50 1/2, Bukarest 860, Zürich 307.00, Bécs —, Varsó —.

A NYOMORULTAK

SPORT

Öt új országos rekord a Haggibbor uszóversenyen

(Kolozsvár, augusztus 6.) Vasárnap délelőtt rendezte meg a Diana-fürdő uszodájában nagy számú előkelő közönség jelenlétében a Haggibbor Sport Egyesület ezidei első uszóversenyét. A sok elfajult, durva footballmérkőzés után igazán jól esett végre egy szenvedély nélküli versenyt végignézni, ahol tényleg csak az erő és ügyesség győzött. A verseny keretében öt országos rekord dönt meg és általában az összes versenyzők alapos felkészültségéről tettek tanúságot.

A Haggibboré az érdem, hogy ez a gyönyörű sportág sportkedvelők új gárdáját szerzte meg, és ha a többi egyesületek is programjukba veszik az uszást, úgy ez a minden tekintetben elsőrangú sportág méltó helyet foglal majd Románia sportjában. A tizenhat számból álló verseny minden fennakadás nélkül, gyorsan került lebonyolításra. Az eredmények a következők:

Gyermekverseny 25 m. (Egyleti zárt) 1. Deutsch S. 23.3 mp. 2. Reinfeld. 3. Földes 7 induló. Ifjúsági gyorsuszás 50 m. (Egyleti zárt) 1. Ziment 36.6 mp. 2. Gratz. 3. Geist J. 6 induló. 50 méteres gyorsuszás (főverseny) 1. Pusztaffy (KAC) 30.2 mp. (országos rekord). 2. Schulmeister (MTK) 31.6 mp. 3. Csizsár II. (MSE) 32.4 mp. mp. Pusztaffy fölényesen, gyönyörű stílusban győz. 7 induló. Gyermekverseny (leányok részére) 25 m. 1. Ritz I. Irén (H) 25 mp. 2. Wettenstein R. (H). 3. Grätz Piri (H). Ifjúsági melluszás 50 m. (Egyleti zárt.) 1. Stein M. 43.3 mp. 2. Geist J. 3. Weisz W. Versenyen kívüli győztes Óváry (KAC) 41 mp. alatt. 8 induló. 50 m. hátuszás (főverseny) 1. Bányai René (KAC) 45.8 mp. (országos rekord). 2. Schulmeister (MTK). 3. Heller (Haggibbor). Karcapással nyerve. 8 induló. Melluszás 100 m. 1. Komáromi (MTK) 1 p. 28.8 mp. (országos rekord). 2. Péntek (KAC). 3. Fisch (Haggibbor). Főlényesen nyerve. 7 induló. Műgrás. 1. Beczássy (KKASE) 27.50 pont. 2. Morar (KKASE) 26 pont. 3. Schmidt (KKASE) 24.50 pont. 4. Kárpáty (KKASE) 24 pont. 9 induló. 300 m. gyorsuszás. 1. Gnädig Béla (MTK) 4 p. 25.2 mp. 2. Péntek (KAC). 4 induló. Karcapással nyerve.

Hölgyverseny 25 m.: (Egyleti zárt.) I. Rosenfeld Bözsi 22.2 mp. 2. Hecht Éva. 3. Kende Lily. 7 ind. 100 m. gyorsuszás: (főverseny): 1. Pusztaffy (KAC) 1. p. 16.6 mp. 2. Schulmeister (MTK). 3. Gnedig Béla (MTK). 7 induló. 50 m. hölgyverseny: 1. Svaricz Mikica (KAC) 42.8 mp. 2. Óváry Baba (KAC). 3. Semlyén Hugoné (KAC), 50 m. ifjúsági: Két előfutamból a döntőben I. Csizsár II. (MSE) 32 mp. (országos rekord). 2. Ziment (Haggibbor). 3. Gratz (H). 11 induló. 50 m. oldaluszás: 1. Sugár (H) 38 mp. (országos rekord). 2. Bányai I. (KAC) 38.6 mp. 3. Nádor (KAC). 3x25 m. új sprint-staféta: 1. Haggibbor (Geist II., Gratz, Ziment). 2. KAC (Fülöp, Péntek, Manz). 4x25 m. vegyes-staféta: 1. Haggibbor (Geist I., Heller, Fisch, Sugár). 2. MTK (Komáromi, Schulmeister, Fodor, Gnedig). A győztes KAC stafétát (Nagy A., Bányai II. és I., Pusztaffy) előbbindulás és keresztelés miatt diszkvalifikálták. Vízpoló: Haggibbor, KAC komb.—MTK, MSE komb. 2:0. Biró: Konca. Egy félidőt játszottak a csapatok, a gólokat Stotter Aladár és Sugár dobták.

Pontversenyben első Haggibbor 20 pont, második KAC 19 pont, harmadik Marosvásárhelyi TK 18 pont. A verseny megrendezése Sugár Andor érdeme.

KAC—AAC 3:3 (2:2). Sikeresen állotta meg helyét a KAC, a kitzinó aradi csapatával szemben. A mérkőzés vége felé már már győztesnek is látszott, de az AAC-nak sikerült eldöntetlené tenni az eredményt.

Marosvásárhelyen a NAC 2:1 arányú vereséget szenvedett az MTK-tól. Az első gólt a NAC éri el Ronai révén, amit az MTK Glancmann

Kedd, 1923 augusztus 6.
révén tizenegyesből...
ben Deutsch lovi...
második félidőben a...
eredményen már nem...
Aradon a Glor...
tetlenül vezetett a bé...
Nagyváradon a...
séget szenvedett az U...
a legjobb romániai...
Temesváron a...
aranyu vereséget szer...

A nyor...
Luszig...
cukorkakulönle...
Cluj, C.

Tisztit, fr...
Szeplöt t...
Az arcbo...
Kais...

Kiváló hatásu b...
Tüdő tea...
Háshajtó tea...
Kés v. ny a...
Gyomorjav...
Vizele hal...
Idegoss...
Vért s...
Női

Nösülen...
A lege...
gyék...
alsóna...
k a...
a leg...

Welsz Sieg...
Calea Rege...
Grü...
Cseosem...
kek ideális

Rothmann Márton szabókellékek és Cluj, str. Matia (v. Mátyás kir.-utca) 2. sz. rövidáru raktára. Eladás nagyban és kicsinyben. Vidéki megrendeléseket postán eszközölök

Mégis csak CZINK fest, tisztít vegyileg legszebben, legolcsóbban Cluj

RT os rekord szóversenyen

6.) Vasárnap délelőtt
dó uszódájában nagy-
enlétében a Haggibbor
uszóversenyét. A sok
közés után igazán jól
nélküli versenyt végig-
erő és ügyesség győ-
t országos rekord dől-
versenyzők alapos fel-
tot.

em, hogy ez a gyönyörű
árdáját szerezte meg, a
s programjukba veszik
tekintetben elsőrangú
majd Románia sport-
álló verseny minden
került lebonyolításra.

- 1. m. (Egyleti zárt) 1.
- Reinfeld. 3. Földes 7
- 50 m. (Egyleti zárt)
- Gratz. 3. Geist J. 6 in-
- s (főverseny) 1. Puszt-
- gós rekord). 2. Schul-
- 3. Csizsár II. (MSE)
- lényesen, gyönyörű stí-
- ermekverseny (leányok
- Irén (H) 25 mp. 2.
- Gratz Piri (H). Ifjúsági
- árt.) 1. Stein M. 43.3
- W. Versenyen kívüli
- mp. alatt. 8 induló. 50
- Bányai René (KAC)
- 2. Schulmeister (MTK).
- csapással nyerve. 8 in-
- Komáromi (MTK) 1 p.
- 2. Péntek (KAC). 3.
- esen nyerve. 7 induló.
- KASE) 27:50 pont. 2.
- 3. Schmidt (KKASE)
- KASE) 24 pont. 9 in-
- 1. Gnädig Béla (MTK)
- KAC), 4 induló. Kar-

- (Egyleti zárt.) I. Ro-
- Hecht Éva. 3. Kende
- orsuzás: (főverseny):
- 16:6 mp. 2. Schul-
- Béla (MTK). 7 induló.
- Snaricz Mikica (KAC)
- (KAC). 3. Semlyén
- usági: Két előfutam
- r II. (MSE) 32 mp.
- t (Haggibbor). 3. Gratz
- aluszás: 1. Sugár (H)
- 2. Bányai I. (KAC)
- 3x25 m. ifj. sprint-
- t II., Gratz, Ziment).
- anz). 4x25 m. vegyes-
- ist I., Heller, Fisch,
- i, Schulmeister, Fodor,
- statétát (Nagy A.,
- előbbindulás és kereszt-
- . Vízipóló: Haggibbor,
- E komb. 2:0. Bíró:
- ak a csapatok, a gólokat
- bták.
- Haggibbor 20 pont.
- madik Marosvásárhelyi
- megrendezése Sugár

- 2). Sikeresen állotta
- titűnő aradi csapattal
- felé már már győztes-
- nak sikerült eldöntet-

NAC 2:1 aranyu vere-
bl. Az első gólt a NAC
az MTK Glancmann

ulea) 2. sz.
deléseket postán esközölés

obban Cluj

terén tízezeresből egyenlített. A félidő utolsó percei-
ben Deutsch lovi az MTK második gólját. A
második félidőben a NAC tölénybe kerül, de az
eredményen már nem tud változtatni.
Aradon a Gloria-CFR 11 arányban eldön-
tetlenül vezetett a bécsi Admira ellen.
Nagyváradon a Törökves 4 0 arányu vere-
ségeit szenvedett az Unireától, mely ma feltétlenül
a legjobb romániai csapat.
Temesváron a tartalékot Kinizi 4:8
arányu vereséget szenvedett a TAC-tól.

A nyomorultak

Lusztig és Nussbacher
cukorkakülönlegességek állandó raktára
Cluj, C. Reg. Ferdinand 31

*Tisztit, frissit, felüdit,
Szeplőt tüntet, bőrt puhit
Az arcbőrt megfehériti*
Kaiser-Borax
a valódi.

Kiváló hatású bányai gyógytea keverékek
Tüdő tea
Hashaltó tea, orós
Kőv ny a lani tea
Gyomorjavító tea
Vizelő hajító tea
Idegesség elleni tea
Vér s íll tea
Műl vörtisztító tea rendelkezésükkel
Használati utasítással dobozonként 25 lei. Három Joboz rendelé-
sénél bérmentes csomagolás és szállítás
Kapható kizárólag Banatulgyógyezertár, Lugoj

Nősülendők figyelmébe
A lelegezansabb férfikelen-
gyék, fehér és színes ingek,
alsónadrágok, férfiharisnyák
k a l a p o k
a legjutányosabban besze-
rezhetők
Welsz Siegfried áruházában, Cluj
Calea Regele Ferdinand 6. szám alatt

DOXA

óra irodába és utazásra

„Gladys” sósorszesz üdít,
„Gladys” sósorszesz erősít,
„Gladys” sósorszesz fájdalmat
csillapít

Gyártja
Herczeg Géza vegyészeti gyára
Cluj

GARDI és TÁRSA
fényképezési műterem:
Cluj-Kolozsvár, str. Saguna
(v. Bartha Miklós-utca) 13

Portrék,
Egyrekefélételek,
nagyítások

Telefon 2-14 Telefon 3-84

VADÁSZ & COMP.

vízvezeték-, csatornázás- és villamosvilági-
tás berendezési vállalat. Üzlet: Str.
Universitatii (v. Egyetem-u.) 2
Műhely: Str. Baba Novac
(v. Bethlen-utca)
11. szám alatt

Villamos vasalók, főzőedények, csillárok,
Tungsram-féle izzólámpák, mindennemű
szereles anyagok állandó nagy raktára.

Irodaberendezések
Kopenetz gépzemű asztalosműhely-
ben olcsón szereshetők be
Cluj, Honvéd-utca 92

Modern üvegesiszolda és tükörárugyár
PÉCHY ÉS TÁRSA
ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD),
STR. SAGUNA (KAPUCINUS-U.) 20

Készít a legszebb tüköröket és butor-
üvegeket minden méretben és
mennyiségben! Kérjen árajánlatot

„Astra-Mill” Teil és Tsa
boritékgyár és papirkonfekció Brassó, Gyár-ut 35

Elegáns kivitel

Gyártmányai: Boriték, levélpapír, táska, blokk és dobozok
raktárról kaphatók
Az irkák, mappák, levéldobozok (kazetták), rajztömbök,
kottapapír gyártását és üzleti könyvekhez való papír vona-
lozását a napokban megkezdi

Miután kollekolónk még nem készült el, esetleges
rendeléseknél kérjük a kívánt minta csatolását!

Elsőrendű áru

Grünwald üvegesiszolda Tükrök és butorüvegek minden méret és modell szerint
és tüköráru Épületüvegezési vállalat — Ujrafoncsorozás — Finntükrök Oradea-Mare
Birada Gherlozy 16. szám

Csecsemők, kisgyermek-
kek ideális ápolószere a **Hoter-féle gyermek hintőpor** és Hoter-féle gyermek-
crém!

